

Vánoce 1944

Nezapomenu na Vánoce v roce 1944. Dva dny odpočinku pro tkadleny, jako které jsme tehdy pracovaly. Za celý rok deportace to bylo poprvé... Dva dny bez práce, daleko od té hnusné továrny, kde jsem od rána do večera navíjela vlákna na cívky.

Pro tohle řemeslo jsem neměla pražádné nadání a nedělala jsem nic, abych se ho naučila. Předstírala jsem, nevinnost sama, falešnou horlivost a moje strážné to pro jednu vyvedlo z míry. Za tři měsíce jsem nedostala jedinou ránu, což byl obdivuhodný rekord.

Nastal večer Štědrého dne a nás čekalo velké překvapení. Továrna nám připravila dárek v podobě slavnostního jídla malá kostka margarínu, dvě kolečka salámu a k dovršení naší radosti dvě polévkové lžice cukru krystalu. Tolik hvězd v jedné dřevěné lžici!

Vychutnávaly jsme si tu slavnostní hostinu, aby nám vydržela co nejdéle. Bylo nám dobře. Náš palác oslavoval a v nás se rozhostila příjemně teplá pohoda. Stačilo jen málo k tomu, abychom zase dostaly chuť žít, abychom v sobě probudily instinkt přežít.

Rozněžnilo nás to, povídaly jsme si o našich oblíbených jídlech. Recitovaly jsme básně. Naše právě teď emocemi uhlazená přítomnost nás propojila s minulostí. „Vzpomínáš na tuhle přítelkyni? Na to místo? Na prodavače s praženými slunečnicovými semínky na rohu ulice, kde byla škola? Na tu knihu, co jsem tak milovala?" Na několik minut jsme se znovu staly lidskými bytostmi, s historií z druhé strany těch pár chvil vytržených z minulosti a směřujících k nejisté budoucnosti.

V očích své přítelkyně jsem někým. Máme společné vzpomínky a myšlenky, které můžeme sdílet. Všechno uvnitř v nás nezemřelo, je to tahle minulost, byť ještě krátká. Jsou to výjimečné okamžiky, tak křehké a odměřené.

Zachycujeme je a uzavíráme do svého srdce jako mimořádný dar.